

Maaelu Edendamise Sihtasutuse

ARUANNE

Põllumajandusministeeriumi ja Maaelu Edendamise Sihtasutuse vahel

26. jaanuaril 2012 sõlmitud

halduslepingu nr 1 objektide

3.1.2 (Riigiinfo edastamine) ja

3.1.1 (Põllumajandusnõuande toimimise tagamine)

täitmise kohta II kv 2013. aastal.

Aruande koostamise aeg: 19. juuli 2013

Aruande kinnitamise aeg: *(kinnitamise kuupäevaks on digitaalallkirjas sisalduv kuupäev)*

Aruande kinnitaja: *(kinnitatud digitaalallkirjaga vastavalt lepingus sätestatud jaotusele)/*

Aruande esitaja: *(allkirjastatud digitaalselt) /***Andres Vinni/**

Aruande koostajad: **Lemmi Maasik ja Melita Laaneser**

Lepingu objekt 3.2 riigi- ja teadusinfo edastamine

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) nõuandeteenistuse koordineeriva keskuse töötajatest tegeleb teabelevi korraldamisega koordineeriva keskuse spetsialist Melita Laaneser, kelle ülesandeks on:

- o tunnustatud nõuandekeskustelt iga kuu tagasiside kogumine, analüüsimine, koondaruande tegemine, tagasiside küsimustele-ettepanekutele vastuste leidmine, suhtlemine teabelevi partneritega, kogutud tagasiside info edastamine Põllumajandusministeeriumile, MESile ja nõuandekeskustele;
- o veebilehe www.pikk.ee uuendamine uudiste osas, sündmuste planeerimise kalendrisse sündmuste lisamine, uute artiklite lisamine, nõuetele vastavuse kodulehekülje täiendamine ning päevakorral olevate artiklite lisamine vajaduse järgi;
- o suhtlemine ja ettepanekute tegemine veebilehe www.pikk.ee administreerimise ja uuendamise osas;
- o riigi- ja teadusinfo edastamine teabelevi partneritele meililisti teabelevi@nouandeteenistus.ee kaudu.

Lisaks edastavad meililistide kaudu informatsiooni nõuandekeskustele nõuandeteenistuse koordineeriva keskuse finantsmajanduse ja maaelu valdkonna koordinaator Lemmi Maasik ning taime- ja loomakasvatuse valdkonna koordinaator Meriliis Liiv.

MESi teabelevi partneritena tegutsevad 15 tunnustatud nõuandekeskust:

Harjumaal – Harju Taluliit MTÜ;

Hiiumaal – Hiiumaa Nõuandekeskus MTÜ;

Ida-Virumaal – Ida-Virumaa Talupidajate Liit MTÜ;

Jõgevamaal – Jõgeva Tootjate Liit MTÜ;

Järvamaal – Abiks Põllumehele MTÜ;

Läänemaal – Läänemaa Nõuandekeskus MTÜ;

Lääne-Virumaal – Virumaa Põllumeeste Liit MTÜ;

Põlvamaal – Põlvamaa Põllumeeste Liit MTÜ;

Pärnumaal – Pärnumaa Talupidajate Nõuandekeskus OÜ;

Raplamaal – Rapla Nõuandjate Ühendus MTÜ;

Saaremaal – Saarte Nõuandekeskus MTÜ;

Tartumaal – Tartumaa Põllumeeste Liit MTÜ;

Valgamaal – Valgamaa Põllumeeste Liit MTÜ;

Viljandimaal – Viljandi Põllumajanduse Nõuandeühing MTÜ;

Võrumaal – Võrumaa Talupidajate Liit MTÜ.

Alljärgnevalt on esitatud ülevaade MESi nõuandeteenistuse koordineeriva keskuse teabelevi tegevustest teises kvartalis 2013. aastal tegevusvaldkondade kaupa.

Maakondlike teabekeskuste arendamine, nende töö koordineerimine ja juhendamine, tagasiside kogumine, analüüsimine, infovõrgustiku arendamine

Aruandeperioodil maakondlike nõuandekeskuste poolt, või nende osalemisel, korraldati 62 õppe- ja infopäeva (aprillis 47, mais 8, juunis 7). Õppepäevadel osales kokku 1550 põllumajandustootjat.

Korraldati 22 pindalatoetuste infopäeva (sh 15 infopäeva riigihankega Põllumajandusministeeriumi tellimusel) ja 7 infopäeva meede 1.1 rahastusega). Viidi läbi 11 loomakasvatuse alast infopäeva (lüpsilehmade söötmine, karjamaade rajamine ja karjatamine, lihavesikasvatus, lambakasvatus), 6 taimekasvatuse teemalist infopäeva (rohumaaviljelus, kartulikasvatus, tuulekaera tõrje, teraviljakasvatus, rapsi- ja teraviljakasvatus keskkonnasõbraliku majandamise tingimustes). Korraldati infopäevi erinevatel temadel -

nõuetele vastavuse nõuded (erinevate seaduste ja määrustega sätestatud nõuded põllumajandusettevõtetele ja tootjatele), taimekaitse, mahetootmine, aiandus, mesindus ning töötervishoid ja tööohutus. Veel korraldati finantsmajanduse, maaettevõtluse ja ühistegevuse alaseid infopäevi ning teabepäevi põllumajanduspoliitikast, majandusest ja MAK 2014-2020 toetustest. Infopäevadel tutvustati nõuandeteenistust ja maakondlike nõuandekeskuste tegevust. Õppepäevade loend on lisatud aruandele. (Lisa 1 Nõuandekeskuste, või nende osalemisel, korraldatud õppe- ja teabepäevad, II kvartal 2013).

Aruandeperioodil tegutses infovahetamisvõrgustikuna 15 maakondlikku nõuandekeskust. Jätkus koostööpartnerite (Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) maakondlikud bürood, Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni (KKI) regiooni bürood, Põllumajandusameti (PMA) ja Veterinaar- ja Toiduameti (VTA) bürood, maavalitsused, vallavalitsused jt) kaasamine toimivasse infovõrgustikku. PRIA maakondliku büroo poole pöördui infopäringutega tootja huvides (FIE ettevõtluse ja kohustuste üleandmine järglastele, tootja konkreetse probleemi lahendamisel pindala- või investeringutoetusega seoses, vaiete koostamise osas jne). Esitati täpsustavaid küsimusi toetuste tingimuste, nõuete ja dokumentatsiooni kohta. PMA poole pöördui taimekaitse koolituste, tuulekaera tõrjekava nõuete ja mahepõllumajandusliku tootmisega seotud küsimustes. Koostööpartnerite võrgustiku kohta on nõuandeteenistuse koordineeriv keskus esitanud Põllumajandusministeeriumile ülevaate igakuulistest kokkuvõtetest.

On jätkunud koostöö ka teabevõrgustiku infoloojatega. Maakondlike nõuandekeskuste konsulendid osalesid Jõudluskontrolli Keskuse teabepäeval, Maamajanduse Infokeskuse FADN teabepäeval, Põllumajandusuuringute Keskuse rakendusuuringu tutvustamise teabepäeval, Keskkonnaministeeriumi infopäeval „Vabalt peetavate loomade pidamine arvestades muudatusi Veeseaduses“, sisendimüüja Baltic Agro põllupäeval. Nõuandekeskuste juhid ja konsulendid osalesid Põllumajandusministeeriumis uue Maaelu Arengukava 2014-2020 koostamise töögrupis.

Põllumajandustootjad on teises kvartalis pöördunud nõuandekeskuste poole enim ühtse pindalatoetuse, keskkonnasõbraliku majandamise toetuse, ebasoodsamate piirkondade toetuse ja loomade karjatamise toetusega seotud teemade suhtes (küsimused taotlusedokumentide vormistamisel). Tootjatel on olnud küsimusi meede 1.4.1 Mikropõllumajandusettevõtte arendamise investeringutoetuse ja meede 1.2 Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse taotlemise tingimuste, dokumentatsiooni ja tootja vastavuse toetuse nõuetele kohta.

Põllumajandustootjatele anti teavet tootmissisendite- ja vahendite ostmise osas (soovitusi ja kontakte - seemnete, väetiste, taimekaitsevahendite, sööda, tõuloomade jne ostmisel) ja omatoodangu turustamisel (kellele müüa, millised on hinnad). Tootjaid nõustati raamatupidamise, põlluraamatu, väetus- ja viljavaheldusplaani osas, mullaproovide võtmise ning nõuetele vastavuse nõuete tingimuste osas taime- ja loomakasvatuses. Palju küsitakse teemal - FIE ettevõtluse üleandmine järglastele (milliseid toiminguid peab tegema). Töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas soovitakse abi põllumajandustööde valdkonna tööohutuse juhendite koostamisel ja küsimustiku täitmisel ning küsitakse teavet (kes teevad riskianalüüsi ja töökeskkonna hindamisi). Olulisemad küsimused seadusandluse teemal on töölepingu seaduse ja maarendilepingu kohta .

Nõuetele vastavuse nõuete selgitamise käigus on nõuandekeskuste konsulendid jaganud tootjatele „Nõuetele vastavuse“ käsiraamatuid ja trükiseid. Veel on jagati trükiseid: „Mahepõllumajanduse nõuete selgitamine tootjatele“, „Lambakasvatus I“, „Juureväline

väetamine“, „Põhitõed pindalatoetuste taotlemisel 2013“, „Põllumajandusameti infolehed (seemned, tuulekaer)“ jt.

Aruandeperioodil tegid kliendid maakondlikele nõuandekeskustele (sh nõuandekeskuste konsulentidele) tagasiside aruannete põhjal kokku 5838 päringut (aprillis 1507, mais 2991 ja juunis 1340). Teemade loetelu on toodud lisa (Lisa 2 Klientidele huvipakkunud teemad II kvartal 2013). Teises kvartalis 2013. aastal on klientide päringute arv mõnevõrra vähenenud võrreldes eelneva aasta sama perioodiga (Lisa 3 Päringute võrdlus II kvartal 2011-2013).

Nõuandekeskuste töö aktiivsus tagasiside aruandes nõuandekeskuste esitatud andmete põhjal: Teises kvartalis külastas nõuandekeskusi enim kliente Tartumaal (keskmiselt 167 klienti kuus), Raplamaal (152) ja Saaremaal (126). Kliendid on teinud rohkem päringuid Läänemaal (keskmiselt 357 päringut kuus) ja Saaremaal (352) ja Tartumaal (207). Viieteistkümne maakondliku nõuandekeskuse töö arvnäitajatest annab ülevaate tabel (Lisa 4 Maakondlike nõuandekeskuste töö aktiivsus II kvartal 2013).

On avaldatud põllumajanduse teemalisi artikleid, kuhu on kaasatud konsulentide arvamusi antud teema kohta. Maaleht (25.04.2013) Heli Raamets „Ühe looma ostad, kaks saad“ – artikkel Maamessil peetud lihaveiseoksjonist sealhulgas lihaveisekasvatuse konsulent Targo Pikkmetša kommentaaridega.

Teabe ja kogemuste vahetamise võimalus on meililisti teabelevi@nouandeteenistus.ee kaudu ja erinevate ürituste ajal ning aktiivselt suheldakse otsekontakte kasutades.

Nõuandeteenistuse koordineeriv keskus on iga kuu kogunud nõuandekeskustelt tagasisidet ning selle põhjal kord kuus esitanud kokkuvõtte Põllumajandusministeeriumile. Andmebaasipõhine tagasiside vorm annab teada sihtrühmadele huvipakkuvatest teemadest ning ka teemast huvitatute orienteeruva arvu. Tagasisidevormis on esitatud koostööpartnerid, omavahel aktiivsemalt suhtlevad keskused ja kontaktid ajakirjandusega. 2013. aasta teise kvartali kokkuvõtted on saadetud Põllumajandusministeeriumi avalike suhete osakonnale, MES-i ja nõuandekeskustele.

Põllumajandusministeeriumi, tema valitsusasutuste ja hallatavate riigiasutuste käest saadud infot on edastatud sihtrühmale veebilehe ja meililistide kaudu.

Nõuandeteenistuse koordineeriva keskuse meiliaadress info@nouandeteenistus.ee on kaasatud Põllumajandusministeeriumi teavitajate meililisti. Põllumajandusministeeriumi, valitsusasutuste ja hallatavate riigiasutuste pressiteateid saavad kõik nõuandekeskused. Koordineeriv keskus edastab nõuandekeskustele ka teiste ministeeriumide ja teadusasutuste pressiteateid, mis puudutavad otseselt maaettevõtjaid. Listi teavitajad@agri.ee kaudu toimub info edastamine õigusaktide jõudmise kohta Eelnõude Infosüsteemi, mis võimaldab maakondlikel nõuandekeskustel end varakult kurssi viia sihtrühmadele huvipakkuvate otsuste eelnõudega.

Põllumajandusministeeriumi ja tema valitsusasutuste spetsialistid on aidanud leida operatiivselt vastuseid keskuste klientide küsimustele, samuti on vastanud tulenevalt probleemi või päringu spetsiifikast teiste ametiasutuste spetsialistid.

Portaali www.pikk.ee haldamine, sh info koondamine, töötlemine, süstematiseerimine

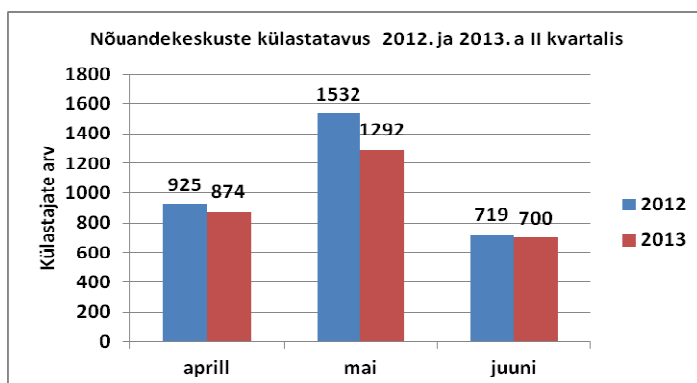
Portaalis www.pikk.ee on pidevalt täiendatud sündmuste kalendrit infopäevade, koolituste ja muude sündmuste osas. On lisatud uudiseid, teateid, informatiivseid artikleid ning täiendatud varem lisatud materjale (Teadusinfo) ja uuendatud linke teistele veebilehtedele (Kasulikke linke).

Teises kvartalis 2013. a on google.com/analytics statistika järgi pikk.ee külastatavus mõnevõrra vähenenud võrreldes eelmise aasta sama perioodiga (2013. a – 10700 külastust keskmiselt kuus, sh 6000 unikaalset külastajat, 2012. a – 13200 külastust keskmiselt kuus, sh 7300 unikaalset külastajat). Külastajate poolt enim vaadatud teemad on sündmuste kalender, leia konsulent, taimekasvatus (teraviljakasvatus, maasika- ja vaarikakasvatus, köögiviljakasvatus, sh kurk, küüslauk), loomakasvatus (linnukasvatus, lihavesekasvatus), finantsmajandus, uudised, teenused ja tooted.

Kokkuvõte

Maakondlikud nõuandekeskused on koostöös Põllumajandusministeeriumi, tema valitsusasutuste ja MESi nõuandeteenistuse koordineeriva keskusega võimaldanud põllumajandustootjatele ja maattevõtjatele vajaliku ja arusaadava teabe kättesaadavuse.

Teises kvartalis oli nõuandekeskuste külastatavus kuude lõikes erinev. Suurem külastajate arv oli maikuu, mil oli palju küsimusi pindalatoetuste taotlemise ja taotlusedokumentide vormistamise osas. Nõuandekeskuste töötajad ja konsulendid aitavad kaasa teabe jõudmisel sihtrühma kuuluvate klientideni ja nende küsimustele vastuste leidmisel.

Lepingu objekt 3.3. Nõuandesüsteemi arendamine ja toimimise tagamine

Ühise tegetsemisega kokkuleppega liitunudite koosolek

27. märtsi ühise tegetsemise kokkuleppega liitunudite koosoleku (ÜTK) protokoll saadetud liikmetele ja pandud www.pikk.ee-sse. On suheldud maakondlike keskuste juhtidega ÜTK lepingu lõpetamise teemal.

MESi juhatuse tegevused nõuandeteenistuse valdkonnas

- 10. aprillil toimus kohtumine Põllumajandusministeeriumis (PM) erinevate osapoolte vahel, kus esitati omad seisukohad ning lepidi kokku järgmistes kohtumistes.
- 18.-20. aprillil toimunud Maamessil oli kohal MES juhatuse ning vastas külastajate küsimustele.

- 24. aprilli toimunud Eesti Hobusekasvatavate Seltsi seminaril tutvustas Andres Vinni nõuandesüsteemi.
- 8. mail kohtumisel PRIA juhtidega arutati ka nõuandeteenuse kvaliteedi parandamise teemal.
- 27. mail toimus PM-s nõuande teemaline kokkusaamine. MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus oli selleks ajaks loobunud MES-i esindajate kutsumisest Saaremaal toimunud arutelule. Kohtumised konsulentide ja nõuandekeskuste vahel toimuvad MES-i poolt korraldatavatel teabepäevadel (toimunud 27. märtsil Türil ja 18. juunil Alutagusel).
- 4. juunil toimunud kohtumisel põllumajandusministriga puudutati ka nõuande teemat ja võimalikke arengusuundi.
- 13. juunil osaleti PM-s toimunud nõuandesüsteemi erinevate osapoolte kohtumisel.
- 10.-14. juunil käis Raul Rosenberg uurimas Poola nõuandesüsteemi toimimist.
- 18. juunil toimunud konsulentide teabepäeval osalemine ja töögruppide töö kokkuvõtte esitamine ning osalemine nõuandesüsteemi süsteemi arengu arutelus.
- 20. juunil Kihnus tutvustati nõuandesüsteemi lamba- ja lihavesikaskvatuse teemalises seminaril.
- 26. juunil osaletud Kutsekojas konsulentide kutsestandardi uuendamise arutelul.
- Toimunud kohtumised Võru-, Harju- ja Valgamaa nõuandekeskuste juhtidega.
- Osalemine Baltic Deal töös.
- Osaletud kokkusaamisel keskkonnaministeeriumis nõuande osas ja veeseaduse rakendamisel.
- MES-i juhatuse liige osaleb Eesti Taimakasvatuse Instituudi teadusnõukogu töös.
- Toimus MES-i juhatuse liikmete arutelu nõuandeteenistuse arengu osas ja lepitati kokku, et otsuseid ei tehta enne, kui PM avaldab kirjalikult oma selleteemalise seisukoha. Seni oodatakse MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistuse arengukava, kohtutakse erialaliitude esindajatega ja põllumeestega, et uurida nende vajadusi nõuande osas ning järgmise aasta innovatsiooni programmi (EIP) rakendamise võimalusi nõuandeteenistuses.

Valdkondlikud koordinaatorid

Taime- ja loomakasvatuse valdkonna tööd koordineerib Meriliis Liiv ning **maettevõtluse ja finantsmajanduse ning maaelu arengu valdkonda** koordineerib Lemmi Maasik.

Koordinaatorid koostavad, koostöös vastava valdkonna konsulentidega koolitusplaani, analüüsivad ja suunavad konsulentide tööd, tegelevad nõuandetoote väljatöötamise ja arendamisega, samuti valdkonna tegevuste laiendamisega.

Arendusprojektide koordinaator Katri Kuusk tegeleb turunduskontseptsiooni rakendamise ja arendamisega, nõuandeteenistuse kodulehe haldamise ja arendamisega, osaleb arengukava ja eelarve koostamisel ning rakendamisel, käivitab ja juhib projekte.

Konsulentidele korraldatud koolitused

Koolituste korraldamine on toimunud vastavalt koolituskavale.

- **10.-11. aprillil toimus konsulentidele koolitus Kattetulu arvestused taime- ja loomakasvatuses.** Koolitajad Marju Aamisepp ja Helle Persitski. Osales 19 konsulenti.

Koolituse tagasisidest (tekst muutmata kujul):

- Koolitus Jänedal oli üle kõigi minu ootuste. Tavaliselt ma neid rühmatöid väga suureks asjaks ei pea, aga Marju oskas pärast ettekannetest nii palju välja

pigistada, et sain iganes uut infot lisaks veel sellele, mida ootasin, et hakkasin hoopis paremini aru saama ka neist näitajaist, mida kattetulu arvestustes kasutatakse. Minu arvates võiks Marju ja Helle ka sellest FADN-ist miskeid koolitusi teha. Ma olen korra Waides saanud ja see mulle väga meeldis, aga hakkab juba ära ununema.

- Oli kasulik, sain uusi teadmisi.
- Kuna ma polnud varem kattetuluga otseselt kokku puutunud (Tartu Ülikoolis õppisime jääktulu), siis mina pean seda koolitust ja omandatud teadmisi väärtuslikuks. Hea oli, et enamuse ajast moodustas praktiline töö ja seega olen mina koolitusega väga rahul.
- Olen koolitusega superrahul. Kuna osalemas oli tublisid asjatundjaid, siis saime algteadmised ka erinevatelt aladelt. Samas oleks huvi, et kuskil võiks olla ka maasika ja vaarikakasvatuses kattetulud.

- **30. aprill - 01. mail toimus konsulentidele maaelu mitmekesistamise teemaline õppereis Ida-Virumaa erinevatesse ettevõtetesse:** AS E. Strauss www.trauss.ee - laastu- ja puidutooted, kauplus, kohvik, õpitoad; Avinurme elulaadikeskus www.elulaadikeskus.ee - õpi- ja töötoad, muuseum, köök; OÜ Puunõu www.puunou.ee - astjad, tünnid, saunad jm.; Kauksi Puhkemaja www.kauksipuhkemaja.ee ; Alutaguse Puhke- ja Spordikeskus www.alutaguse.com - kohvik, majutus, üritused; Alutaguse Seikluspark; Tagavälja talu www.tagavalja.eu - leivategu, taluelu tutvustamine, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine jne.; Adrenaator grupp www.adrenaator.ee Kohtla- Nõmmel- Kaevanduspark ja karjäärisafari; Ida- Viru Taluliit www.ivtl.ee ja Viru Nõuandekeskus ja Raio Dello pagariäri www.hot.ee/p/pagariari lisakus.

Õppereisil osales 21 konsulenti

Reisi tagasisides kirjeldasid konsulendid reisi tulemuslikkust alljärgnevalt:

1. Läbi igasuguste raskuste on Ida-Viru tõusmas Eestis pildile nii nagu seda ehk arvatagi ei osata!
 2. Õppereisil tuleb osaleda, sest oma kinganinadest peab ikka kaugemale ja kõrgemale vaatama nagu Kuuskemaa seda ikka soovitab.
 3. Saime ainet uuteks ideedeks, kuidas midagi kas samuti või siis teisiti teha võib.
 4. Reis oli õpetlik näide kuidas maapiirkonnas on võimalik elada ja ettevõtlust arendada, kui osatakse leida hea idee ja kasutades ära erinevaid rahastamise võimalusi (PRIA erinevaid meetmed, EAS toetus), on oskus oma toodet turustada.
- Järgmise aasta õppereis toimub Pärnumaale.

- 05. juunil toimus koostöös Baltic Deal projektiga koolitus Pilsu talus, kus Toomas Tõrra ja Jaan Kuht Eesti Maaülikoolist rääkisid täppisviljeluse olemusest ja eesmärkidest, ning läbiviidavatest täppisviljeluse katsetest. Tatoli AS esindaja Jaanus Kilgi andis ülevaate täppisviljeluses kasutatavast tehnoloogiast. Priit Penu Põllumajandusuuringute Keskusest andis ülevaate Eesti mullastiku kirjusest. Toimus ringkäik Pilsu talu põldudel ja tutvuti talu tegevusega. Osalejatele meeldis väga, et ühendatud oli teoreetiline ja praktiline pool, ning terve õppepäev keskenduti ühele teemale. Koolitusel osalejaid kokku 32, sh 5 konsulenti.

Lisa 5 - Konsulentide koolitused

Alustasu alustavale konsulendile

Alustasu makstakse kahe aasta jooksul peale kutseeksami esmakordset sooritamist taimekasvatuse, loomakasvatuse, aianduse ja mesinduse valdkonna konsulendile, kes on noorem kui 45 ja tal on kehtiv leping tunnustatud nõuandekeskusega.

Alustasu lepingu MESiga on sõlminud 2011. aastal Hiiumaa Nõuandekeskus ja Põlvamaa Põllumeeste Liit. Hiiumaa Nõuandekeskuse leping kehtis kuni 30.06.2013 ja Põlvamaa Põllumeeste Liit peatas lepingu seoses konsulendi mujale tööle asumisega.

2012. aastal on alustasu lepingu sõlminud Võrumaa Talupidajate Liiduga ja I kvartalis Valgamaa Põllumeeste Liiduga.

Lisa 6 - Alustava konsulendi alustasu

Põllumajandustootjale tasuta nõuanne

Lepingu järgi on tootjale tasuta nõustamisel kontoris nõustamise korral konsulendi tunnitasu 24 eurot ja ettevõttes kohapeal nõustamise korral 48 eurot.

Teise kvartali jooksul on 51 konsulenti osutanud tootjale tasuta nõuandeteenust 545 kliendile (kes on 88% FIED ja füüsilised isikud) 882,5 tunni ulatuses.

Lisa 7 – Tootjale tasuta nõuanne

Elmisel aastal samal ajal osutasid 53 konsulenti tootjale tasuta nõuandeteenust 627 kliendile (kes olid 74% FIED) 1031 tunni ulatuses.

II kvartali keskmiseks tootjale tasuta nõustamise tunni hinnaks kujunes 34,08 eurot. Enamus tootjaid (65%) on eelistanud nõu saada kontoris.

Tootjale tasuta nõuanne konsulentide ja teenuse valdkondade kaupa II kv 2013. aastal

Taimekasvatuse valdkonnas (sh nõuetele vastavus, mahetootmine, pindalatoetused)						
Konsulendi nimi	Lepinguid kokku, tk		Tunde kokku		Summa (sh k/m) kokku, €	
	Kontoris (K)	Ettevõttes (E)	K	E	K	E
Helle Rohtla	17	2	22	4	528	192
Ene Milvaste	1	8	2	16	48	768
Laine Kallaste	2	8	3	16	72	768
Arvo Aller	6	7	10,5	14	252	672
Tiiu Kohu	11	7	12,5	13,5	300	648
Lilia Kulli	14	7	26	14	624	672
Veeve Kaasik	3	4	6	8	144	384
Jekaterina Näälik	0	16	0	31	0	1488
Karin Hüva	4	8	8	16	192	768
Kerli Hollo	19	0	36	0	864	0
Lembit Kuulmata	0	2	0	3	0	144
Anne Orgla	3	0	6	0	144	0

Hillar Lilleste	28	0	48	0	1152	0
Alar Lugu	0	2	0	4	0	192
KOKKU:	108	71	180	139,5	4320	6696

Loomakasvatuse valdkonnas (sh nõuetele vastavus, mahetootmine, pindalatoetused)						
Konsulendi nimi	Lepinguid kokku, tk		Tunde kokku		Summa (sh k/m) kokku, €	
	K	E	K	E	K	E
Ly Kogermann	0	8	0	13	0	624
Saima Toom	1	1	2	2	48	96
Alvar Timmi	1	0	2	0	48	0
Aigar Suurmaa	0	5	0	10	0	480
Sulev Kübar	0	8	0	16	0	768
Kaie Järveots	0	9	0	18	0	864
Kärt Kaseorg	0	2	0	4	0	192
Jüri Mets	76	0	62	0	1488	0
Vello Ilves	0	1	0	2	0	96
Hiile Hiie	2	3	4	6	96	288
KOKKU:	81	37	70	71	1680	3408

Maaettevõtluse ja finantsmajanduse valdkonnas (sh ettevõtlusega alustamine, lõpetamine, üleandmine, ümberkujundamine, ettevõtte finantsanalüüs ja aruandlus, investeringu-toetused, pindalatoetused)						
Konsulendi nimi	Lepinguid kokku, tk		Tunde kokku		Summa (sh k/m) kokku, €	
	K	E	K	E	K	E
Juta Uus	3	1	6	2	144	96
Tiina Kattel	20	1	22,5	2	540	96
Arvo Aller	0	2	0	4	0	192
Liia Lust	13	4	14	8	336	384
Vaike Nõu	2	4	2	7	48	336
Esta Lõo	3	1	6	2	144	96
Agu Kõtsi	2	0	4	0	96	0
Olavy Sülla	19	1	31	2	744	96
Liivi Pihlasalu	3	0	6	0	144	0
Ilona Engman	3	0	6	0	144	0
Indrek Jürgenstein	0	4	0	8	0	384
Kalmar Mägi	0	5	0	10	0	480
Triin Luksepp	6	1	12	2	288	96
Maie Paas	1	2	2	4	48	192
Epp Säga	0	3	0	6	0	288
Ulvi Ajalik	10	1	20	1	480	48
Alvar Timmi	16	1	32	1	768	48
Mai Vaher	13	9	18	14	432	672

Ennu Vaher	6	7	12	14	288	672
Eire Einola	7	0	14	0	336	0
Aavo Hõbe	1	0	2	0	48	0
Tiina Sisa	1	0	2	0	48	0
Marika Parv	3	4	6	8	144	384
Peeter Lääne	15	2	20,5	4	492	192
Kalle Koosapoeg	0	4	0	7	0	336
Sirje Madisson	17	8	24	16	576	768
Jaana Bachmann	0	2	0	4	0	192
KOKKU:	164	67	262	126	6288	6048

Töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas						
Konsulendi nimi	Lepinguid kokku, tk		Tunde kokku		Summa (sh k/m) kokku, €	
	K	E	K	E	K	E
Jaana Bachmann	0	3	0	6	0	288
KOKKU:	0	3	0	6	0	288
Muu valdkond						
Konsulendi nimi/valdkond	Lepinguid kokku, tk		Tunde kokku		Summa (sh k/m) kokku, €	
	K	E	K	E	K	E
Rein Henn /maaparandus	0	11	0	20	0	960
Krista Tiirmaa /aiandus	0	4	0	8	0	384
KOKKU:	0	15	0	28	0	1344

II kvartalis said tootjad tasuta nõuannet 30 072 euro eest.

Konsulentide praktikasüsteem

Praktikatoetust makstakse kuni 8 kuu jooksul praktikandile kui ka tema juhendajale. Praktikandil peab olema läbitud nõustamismetoodika koolitus (tulenevalt konsulendi kutsestandardist) ning tal peab olema erialane või põllumajanduslik kutse- või kõrgharidus ja vähemalt 3-aastane erialane töökogemus viimase 5 aasta jooksul või erialane täiendkoolitus ja vähemalt 5-aastane erialane töökogemus viimase 7 aasta jooksul ning praktikale suunamine tunnustatud nõuandekeskusest.

Praktika lepingud MES-iga on sõlminud Valgamaa Põllumeeste Liit, Tartumaa Põllumeeste Liit ja Saarte Nõuandekeskus ning konsulendi praktikal on kuus inimest.

Lisa 8 - Praktikandid ja juhendajad

Tootjale tasuta nõustamise tagasiside kogumine

Valdkonna koordinaator Meriliis Liiv on II kvartalis tootjale tasuta nõustamise tagasisidet kogunud Harjumaalt, Viljandimaalt ja Võrumaalt.

Tootjate arvates on teenus vajalik. Alustavale ettevõttele jääb kahest tunnist väheks, aga abiks on see ikka, saab kasvõi kinnituse, et mõtted ja võetav suund on õiged. Konsulendid on jätnud hea mulje, nendelt saab kiirelt vajalikku infot, nad on kohusetundlikud ja püüdlilikud, kui mõnele küsimusele kindlat vastust ei osata anda, siis tunnistavad seda ja uurivad järgi, ning annavad teada, nii et tootja saaks alati kõigile tekkinud küsimustele vastuse.

Trükiste hankimine ja levitamine

Trükised on saadud põhiliselt Põllumajandusministeeriumist ning teadus- ja arendusasutustest ning levitatud nõuandekeskustele ja konsulentidele.

Lisa 9 Trükised/kataloogid

Koostöö teadus- ja arendusasutustega

Priit Penuga Põllumajandusuuringute Keskusest arutatud konsulentidele suunatud mullateemalise koolituse üle ja saadud kontaktid, keda koolitusele lektoriteks kaasata.

Eesti Maaülikooli söötmise osakonna juhataja Meelis Otsaga kokku lepitud, et vaatab üle Põllumajandusuuringute Keskuse Lypsylehmän ruokinta raamatu tõlke ja teeb terminoloogilise korrektuuri.

Koostöö erialaliitudega

Nõuandeteenistuse konsulendid on osalenud erialaliitude koolitustel:

Hobusekasvatuse konsulent Kärt Kaseorg osales Eesti Hobusekasvatajate Seltsi 24.-25. aprillil toimunud seminaril. Seminaril räägiti Eesti hobuse geneetikast, ohustatud tõugude kasvatamisest Euroopas, Eestis kasvatatud hobuste turundamisest ja müügist, uutest hobuste ravivõimalustest ja haiguste ennetamisest. Hobuste söödast ja allapanust jne. Toimused erinevad töötoad. Maaelu Edendamise Sihtasutuse juhatuse liige Andres Vinni andis ülevaate uutest finantseerimise- ja toetuse võimalustest hobumajanduses.

Konsulendid Nelly Oinus, Aigar Suurmaa, Marika Oeselg ja Sulev Kübar osalesid 6.-7. juunil Eesti Lihaveisekasvatajate Seltsi seminaril. Lektorid olid nii Eestist, Taanist, kui Šveitsist. Räägiti lihaveiste jõudluskontrollist, realiseerimisest, teiste riikide kogemustest. Toimus praktiline õpe loomadega ümberkäimisel. Tutvustati lihaveiste turustamise projekti - Baltic Grassland Beef.

Koostöö sisendimüügi firmadega

Koostöös sisendimüügifirmadega käisid ettevalmistused 2013. aasta Viljeluspäevade ja Viljelusvõistluse läbiviimiseks.

PIKK portaali arendamine

Nõuandeteenistuse kodulehel parandatud halduslepinguga seotud lepingute nimekirja.

Parandatud Tööohutuse ja tervishoiu veebilehel viiteid õigusaktidele.

Baltic Manure sisulehe täiendamine Nõuandeteenistuse veebilehe Keskkonna valdkonnas.

Lisatud Rakendusuuringute 2012.a lõpparuanded.

<http://www.pikk.ee/valdkonnad/teadusinfo/rakendusuuringud/lopparuanded-2012/>

Nõuandetoote koostamine

Tehtud kokkulepped Eesti Maaülikooli söötmise osakonnaga ja OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiarenduskeskusega **laborianalüüside tulemuste tõlgendamise** trükiste käsikirjade koostamiseks. Trükise kasutajad oleksid põllumajanduses tegelevad inimesed. Iga trükis keskendub ühe valdkonna analüüsidele.

Eesti Maaülikooli Söötmise osakond koostab käsikirjad silo, teravilja ja õlikultuuride laborianalüüside tõlgendamise kohta ja OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiarenduskeskus silo mikrobioloogiliste laborianalüüside tõlgendamise kohta.

Trükiste koostamiseks kuulutati välja hange, mis saadeti Ja vastas

Moodustatud töögrupp **talude kompleksse nõustamise** nõuandetoote koostamiseks. Töögrupi moodustamisel arvestati, et liikmed üksteist aktsepteeriks ja hindaksid ning vähemalt ühel liikmel oleks eelnevalt teadmised kompleksnõustamise olemusest. Töögruppi kuuluvad konsulendid Alar Lugu, Ivi Randmaa, Martin Goldberg ja Mati Mõtte.

Kvartali jooksul on töögrupi liikmed on tutvunud taluga, koostanud talu maatriksi (talude detailne kirjeldus ja süstematiseeritud tööde järjekord), SWOT analüüsi.

Nõuandetoote koostamise eesmärk on kaardistada kogu kompleksnõustamise protsessi tegevused, ajakulu ja takistused ning saadud kogemuste põhjal valmistada ette kompleksnõustamise abimaterjalid kõigile konsulentidele.

Infomaterjalide ja sisendmüügifirmade andmebaaside jagamine konsulentidele

Taimekasvatuse konsulentidele edastatud e-posti teel FarmPlant Eesti taimekasvatusalane nõuanne.

Nõuandesüsteemi tutvustavate trükiste koostamine ja levitamine

Tellitud täiendav kogus täiendatud ja parandatud eesti- ja inglisekeelset nõuandeteenistuse infovihikut.

Lisa 10 – Eestikeelse Nõuandeteenistuse infovihiku uus trükk

Lisa 11 – Inglisekeelse Nõuandeteenistuse infovihiku uus trükk

Üritustel jagatud Nõuandeteenistust tutvustavaid materjale: Maamessil 405 komplekti, täppisviljeluse seminaril Pilsus 30 komplekti, Kihnus 16 komplekti, Poola õppereisil ja Iirimaal toimunud teadmussiidre konverentsil 10 Nõuandeteenistuse infovihikut. Komplekti kuulusid: Nõuandeteenistuse infovoldik, nõuandetoetuste infovoldik, MES-i tutvustav leht, nõuandekeskuste kontaktileht, Baltic Deal'i infovoldik. Lisaks antud PRIA-le 200 maakondlike nõuandekeskuste kontaktilehte ja maakondlikele keskustele saadetud uue parandatud nõuandetoetuste infovoldiku fail.

Nõuandekeskuste/süsteemi tutvustus

Turunduskontseptsiooni kohaselt võeti osa erinevatest teemapäevadest.

18.-20. aprillil 2013 osales Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistus Maamessil

Maaelu Edendamise Sihtasutuse põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistus oli maamessil ühisväljapanekus Põllumajandusministeeriumi, PRIA, Maamajanduse Infokeskusega.

Kahel päeval olid messil kohal taimekasvatuse ning finantsmajanduse konsulendid Meelis Värnik, Gaidy-Christel Jaansen-Mölder ja Martin Goldberg, kes olid valmis jagama nõuannet ning kelle kohalolu moderaator pidevalt teadvustas.

Messi külastamise eesmärkideks oli:

- 1) Tutvustada nõuandeteenistust (nõuandeteenused ja –tooted)
- 2) Tõsta nõuandeteenistuse tuntust
- 3) Olemasolevate ja potentsiaalsete klientidega kontakteerumine
- 4) Positiivse maine kujundamine sõbraliku ja professionaalse suhtlemisega ning toredate mängude läbiviimisega.

Kõik püstitatud eesmärgid täideti. Inimestega kontakti saamiseks viidi läbi kaks erinevat mängu. Neljapäeval toimus taimekasvatuse teemaline ennustusmäng, mille käigus keerutasid messikülalastajad seierit kuuest erinevast võimalusest koosneval rattal, seieri osutatav taim peaks tuleval hooajal kõige paremini kasvama. Kõikidele mängust osavõtnutele anti kaasa nõuandeteenistus materjalidega kaust, mille vahel oli muuhulgas ka ennustusmängu käigus välja loositud taimede seemned ning nende kasvatamise õpetus. Mängust võttis osa 285 inimest. Lastele jaotati nõuandeteenistuse logoga õhupalle, kokku 921 tk.

Reedel ja laupäeval toimus maaelu ja nõuandeteenistuse nõustamisvaldkondade teemaline äraarvamise mäng. Laual oli neli kasti, mille sisu mängus osalejad kompimise järgi kindlaks pidid tegema. Kastides olid – nisupead ja terad, veise sarv, kalkulaator, lõngakerad, kuuse käbi, taignarull ja mündid. Mäng oli väga populaarne ja tekitas suurt elevust. Mängust võttis kahe päeva jooksul osa 415 inimest.

Konsulentidel oli võimalus tutvustada oma teenuseid ning seda ka tehti. Esimesel messipäeval toimunud seemneloosi juurde sobis hästi taimekasvatuskonsulentide kohalolek, kuna seemnete loosimine tuletas inimestele meelde nende varasemaid taimekasvatuseprobleeme, millele konsulendid kohe vastata said. Lisaks oli Maamessil hea võimalus konsulentidel kohtuda kunagiste või praeguste klientidega ja selle läbi ennast meelde tuletada.

Lisaks toimus moderaatori poolt läbi viidud viktoriin, milles esitati küsimusi ka nõuandeteenistuse kohta ja mitmete teiste mängude auhinnaks oli välja pandud ka nõuandeteenistuse logoga asju. Teatud aja tagant mängis suurel ekraanil MESi ja nõuandeteenistuse teemaline slaidide esitus.

Nõuandeteenistuse infostendil olid väljas erinevad materjalid: nõuandeteenistuse infovoldik, Baltic Deal'i infovoldik, nõuandetoetuste voldik, maakondlike nõuandekeskuste kontaktide leht ja Maaelu Edendamise Sihtasutuse voldik. Infomaterjale jagati kõigile mängudes osalenutele ning teistele soovijatele.

20.-21. juunil 2013 nõuandeteenistuse tutvustamine Kihnus toimunud lamba- ja lihavesikasvatuse seminaril teemal. Tutvustati osalejatele Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistust, selle struktuuri, nõuandetooteid ja veebilehte. Loomakasvatuskonsulendid Ants Kuks ja Marika Oeselt viisid läbi lamba- ja lihavesikasvatuse seminari ning vastasid inimeste küsimustele. Osalejatele jagati infomaterjale, sealhulgas 16 komplekti nõuandeteenistuse infomaterjale.

Muud tegevused nõuandesüsteemi tutvustamiseks ning vajaliku informatsiooni hankimiseks

Trükireklaamid on avaldatud

väljaanne	reklaamipind	tiraaž	ilmumine
Jõudluskontrolli aastaraamat	A4 värviline, paikneb vahelehel	1900 eksemplari	aprill 2013
Maamessi aastaraamat	93 x 108 mm, värviline	15 000 eksemplari	aprill 2013
Maamessi kataloog	93 x 108 mm, värviline	55 000 eksemplari	aprill 2013
Äripäeva kampaniaväljaanne (leht saadeti kõigile Eestis olevatele põllumajandusettevõtetele)	136x88 mm, värviline	3000 eksemplari	24. aprill 2013
Maaleht	45x43 mm, värviline, logo aasta põllumehe loo juures	44 000 eksemplari	Iga nädal alates 06.06.2013

Lisa 12 – Nõuandeteenistust tutvustavad reklaamid

12.–14. juunil osales arendusprojektide koordinaator Irimaal Dublinis 2013 aasta teadmussiirde konverentsil – „Future of Farm Advisory Services, Delivering Innovative Systems“. Konverentsi korraldasid Euroopa Komisjoni projekt MARS, Dublini Ülikooli Kolledž ja Irimaa põllumajanduse ja toidutööstuse arendamise asutus Teagasc. Konverentsil tutvustati EL liikmesriikide põllumajanduse, nõuandesüsteemide ja teadmussiirde olukorda globaliseerivas maailmas ning anti ülevaade muudatustest uue perioodi ÜPP meetmetes. ÜPP meetmetest oli põhirõhk Euroopa Innovatsioonipartnerluse programmil (EIP), mille abil peaks paranema põllumajandusteaduse praktikas rakendamine ja innovatsioon ning seeläbi tõusma ka Euroopa põllumajanduse ja toidutootmise konkurentsivõime ja jätkusuutlikus.

Konverentsi eesmärgiks oli tekitada diskussioon erinevate põllumajandusega seotud huvigruppide vahel ning leida võimalusi, kuidas EIP programmi abil põllumajandust innovaatilisemaks teha ning teadlaste, maaettevõtjate ja nõustajate vahelist sidet ja koostööd tugevdada. Konverentsi teisel päeval toimusid valdkondlikud töögrupid, kes arutasid, milliseid valdkondlikke EIP töögrupe vaja oleks ning kuidas tagada EIP programmi toimimine. Konverentsi viimasel päeval toimusid õppereisid taludesse, mille käigus tutvustati Euroopas unikaalset Irimaa nõuandeorganisatsiooni Teagasc, selle nõustajaid, nõuandetooteid ja käimasolevaid teadmussiirde projekte näidistaludes.

Valdkonna juhtide üritustel osalemine

Aeg	koht	Üritus
3. aprill	Jäneda	EPKK mõttekoda
5. aprill	Ülenurme	Kolme töögrupi kohtumine ja arutelu
11. aprill	Uhti, Tartumaa	Mulla- ja sõnnikuanalüüside, väetusplaani ning toiteainete kalkulaatori õppepäev
07. mai	Järvamaa	MES kliendihaldurite päev
09. mai	Jäneda	Kutsekomisjon

27. mai	Jäned	Kutsekomisjon
31. mai	EMÜ	seminar Ühistulise töötlemise tulevikuvõimalused
5. juuni	Pilsu talu, Tartumaa	Täppisviljelus. Mullastik ja väetustarve
10.-14. juuni	Poola	Koolitusreis, mille käigus tutvuti Poola põllumajandusettevõtete, nõuandeorganisatsiooni ja –keskustega
12.-14. juuni	Iirimaa	Teadmussiirde konverents 2013
18. juuni	Ida-Virumaa	Konsulentide teabepäev
19. juuni	Tallinn	Aastaringelt väljaspeetavate koduloomade keskkonnakoormuse teemaline arutelu keskkonnaministeeriumis

Lisa 13 - Poola õppereisi kokkuvõte

Osalemine projektides

Põllumajandusministeerium korraldas konsulentide teabepäevade läbiviimiseks hanke, millele vastavalt arendusprojektide koordinaator korraldas 2013. aasta II kvartali teabepäeva.

Suvine teabepäev toimus 8. juunil 2013. a puhkekeskuses Suvi, Karjamaa külas, Alajõe vallas, Ida-Virumaal, kus käsitleti alljärgnevaid teemasid:

- Investeeringumeede 3.1.3;
- MAK 2007-2013 2. telje püsihindamise tulemused: PKT maakasutus, bioloogiline mitmekesisus;
- E-PRIA: kliendiks registreerimine, E-PRIA kasutamise volitamine ja murekohad; investeeringutoetuste teenused; pindalatoetuste teenused;
- Ülevaade 2013. a pindalatoetuste taotlemisest;
- Bakalaureusetööd „Finantsnõustamise vajadus Tartumaa põllumajandustootjate näitel“ tutvustus;
- Kokkuvõte 5.04.2013 Ülenurmelt toimunud valdkondlike töögruppide koostumisest.

II kvartali teabepäevale registreerus 65 inimest (neist konsulenti 8 lektorit, 4 ametnikku ja 53 konsulenti), teabepäevast võttis osa 65 inimest (sealhulgas 8 lektorit).

Teabepäeva ettekanded on üleval Nõuandeteenistuse veebilehel:

<http://www.pikk.ee/nouandeteenistus/teabepaevade-ettekanded>.

Nõuandesüsteemi arendamine

Nõuandeteenistuse edasiste tegevuste kaardistamise eesmärgil moodustati valdkondlikud töögrupid, mille komplektermisel arvestati, et seal oleksid esindatud tootjad, teadlased ja konsulendid. Töögruppide tööd juhtis MES juhatuse liige Andres Vinni.

Töögruppide (taimekasvatuse, loomakasvatuse ja finantsmajanduse valdkondade) ühine, viimane kohtumine ja arutelu toimus 5. aprillil Ülenurmelt Eesti Põllumajandusmuuseumis.

Osalejad: K. Kaare, H. Kreen, A. Vinni, M. Reinup, L. Maasik, M. Liiv, M. Värnik, T. Annuk, G.-C. Jaansen-Mölder, R. Strastin, J. Vessart, M. Oeselg, L. Tali, A. Olt, M. Mõtte, A. Lugu, V. Parts, M. Goldberg, A. Hõbe, M. Laaneser.

Töögruppide arutelu kokkuvõte kättesaadav:

<http://www.pikk.ee/nouandeteenistus/koordineeriv-keskus/toogruppide-kokkuvote>

Konsulentide ja maakondlike nõuandekeskuste juhtidega nõuandesüsteemi arutelu

18. juunil 2013. a. toimunud konsulentide teabepäeva lõpus toimus MES Koordineeriva Keskuse, konsulentide ja maakondlike nõuandekeskuste juhtidega Nõuandesüsteemi arutelu. Kõigil soovijatel oli võimalik kahe nädala jooksul selleks aruteluks oma ettekandeid registreerida. Toimus vabas vormis arutelu MES-i läbiviidud töögruppide kokkuvõtte, uue MAK-i, konsulentide koolitamise ja Koordineeriva Keskuse tööülesannete üle. Konsulendid tegid omapoolseid ettepanekuid Põllumajandusministeeriumile.

Toimunud koosoleku protokoll on saadetud maakondlikesse nõuandekeskustesse ja konsulentidele ning üles pandud konsulentide intranetti ja on kättesaadav <http://www.pikk.ee/nouandeteenistus/teabepaevade-ettekanded>.

Lisa 14 – Nõuandesüsteemi arutelu protokoll 18.06 13

Baltic Deal projekt

WP I Projektijuhtimine

- 23.-24. jaanuaril Riias toimunud projektipartnerite koosolekul osalemine;
- V perioodi projekti kulude raport sai kinnitatud Siseministeeriumi poolt;
- VI perioodi kulude aruandlus;
- Nädalas korra toimusid projektimeeskonna koosolekud;
- Toimus kolm projekti Steering Committee Groupi (SCG) telefoni koosolekut;

WP2 Turundus ja kommunikatsioon

- 17.-18. aprillil toimus projekti raames Läänemere piirkonna põllumajandusajakirjanike õppepäev Poolas, kus Eestit olid esindamas Madis Ligi Kuku raadiost, Lii Sammler Maalehest ja Triin Luksepp projekti meeskonnast;
- 18. – 20. veebruaril tutvustati projekti eksponentidena Maamessil;
- Anti toimuvatest üritustest ning tähtsamatest sündmustest teada projekti Facebooki ja Twitteri kontodel.
- Ajakirjas „Maamajandus“ ilmus mais kuulutus projekti tulevaste ürituste kohta;
- 3.-4. juunil toimus teine Läänemere põllumajandusajakirjanikele suunatud õppepäev Rootsis, kus Eestist võttis osa Madis Ligi Kuku raadiost;
- 10. – 11. juulil Viljeluspäeva projekti raames toimuvate katsete korraldamine.

WP3 Teadmistevahetus

- Lisati artikleid nii projekti alamlehele www.pikk.ee/balticdeal kui ka rahvusvahelisele lehele www.balticdeal.eu ;
- 11.04 toimus “Mulla- ja sõnnikuanalüüside, väetusplaani ning toitainete kalkulaatori” õppepäev Uhti Valges Kõrtsis, kus osales 32 inimest, sh 9 konsulenti. Õppepäeva kokkuvõtte ja ettekanded on kättesaadavad <http://www.pikk.ee/balticdeal/tegevused/?newsID=383>;
- Valmis toitelementide bilansi kalkulaator, mis on kõigile kättesaadav projekti lehel: <http://www.pikk.ee/balticdeal/praktikad/?newsID=380> ;

- Põllumajanduses kasutusel olevate keskkonnameetmete kuluefektiivsusse uuringu koordineerimine töövõtja AS Maves-ga;
- Keskkonna- ja põllumajanduse valdkonna nõustamisvajaduse taustauuringu tellimine ning koordineerimine;
- Finantsnõustamise korraldamine projektis osalevates taludes;
- WP3 töögrupi telefonikoosolekul osalemine.

WP4 Pilootegevused

- 26.-27. augustil Soomes toimuva projekti konverentsi „A Greener Agriculture for a Bluer Baltic Sea“ korraldusel kaasa aitamine;
- 3.-4. juunil Laulasmaal toimus Läänemere põllumajandusnõuande koordineerijate konverents, kus anti ülevaade riikide nõuandesüsteemist ning keskkonnalase nõuande jagamisest. Toimused ka arutelud, kuidas võiks edaspidi keskkonnalase nõuannet tootjatele kättesaadavamaks teha ning millised võimalused on omavaheliseks riikide nõustajate omavaheliseks koostööks. Kokkuvõtte koostatakse Taani partnerite poolt ning lisatakse projekti rahvusvahelisele kodulehele www.balticdeal.eu;
- 18.-19. juulil Saaremaal toimuva rahvusvahelise konverentsi „Keskkonnasõbralikud põllumajanduspraktikad Läänemere piirkonnas“ korraldamine põllumajandushuvilistele;
- 5. septembril Pärnus toimuva Veefoorumi korraldamine.

WP5 Näidistalud

- Näidistalude tutvustuste ülespanek kodulehele ja ka rahvusvahelisele lehele.
- 5.06 toimus õppepäev projektis osalevas Pilsu talus teemal “Täppisviljelus. Mullastik ja väetustarve”. Õppepäevast võttis osa 34 inimest, sh 5 konulenti ning ürituse kokkuvõtte on kättesaadav: <http://www.pikk.ee/balticdeal/tegevused/?newsID=399> ;
- Juunis sai kinnitatud projektis osalevasse Viraito näidistalusse projekteeritud tehismärgala planeering;
- Näidistalude kohta koostati keskkonnaalaste investeeringute nimekiri ning tuleviku plaanid;
- Taludes viidi läbi toitelementide bilansi kalkulatsioonid ning mullaanalüüsid;
- 10.-14. juunil osaleti Poolas õppereisil projekti näidistaludesse;
- 9.-10. juulil Taanis toimuva Läänemere noortalunike õppereisi korraldamine.

Riigi- ja teadusinfo edastamise ning nõuandesüsteemi arendamise ja toimimise eraldise kasutamine I p.a. 2013.

2013. aasta I poolaasta eelarve kulud projektide ja teenuste lõikes				
		Riigi- ja Teadusinfo	Nõuandesüsteemi arendamine	Kulud kokku
50	Personalikulu	0,00	35 921,52	35 921,52
500	Töötasu		26 808,82	26 808,82

506	Sotsiaalmaks		8 846,91	8 846,91
506	Töötuskindlustusmaks		265,79	265,79
55	Majandamiskulud	78 516,00	89 423,34	167 939,34
5500	Administreerimiskulud	78 516,00	80 240,14	158 756,14
5503	Lähetuskulud		102,70	102,70
5511	Ruumide majandamiskulu		2 813,61	2 813,61
5513	Sõidukite ülalpidamiskulu		5 042,69	5 042,69
5514	Info- ja kommun. tehnol.kulu		1 224,20	1 224,20
5515	Inventari kulu		0,00	0,00
	Kokku	78 516,00	125 344,86	203 860,86

Riigi- ja teadusinfo edastamise ning nõuandesüsteemi arendamise ja toimimise eraldise kasutamine I p.a. 2013 eelarve kulude lõikes

Eelarve rida	2013.aasta (EUR)	aasta eelarve	01.01-31.03	01.04-30.06	01.01-30.06 kokku	II p.a. eelarve
1-7	KK ülalpidamise kulud	123 326,00	22 189,62	25 021,03	47 210,65	76 115,35
8.	Nõuandeteenistuse administreerimiskulud	254 615,00	21 192,11	56 049,06	77 241,17	177 373,83
8.1	Konsulendi teadmiste ja oskuste arendamine	21 410,00	3 240,00	4 698,24	7 938,24	13 471,76
8.2	Konsulentide praktikatoetus	41 615,00	0,00	12 549,00	12 549,00	29 066,00
8.3	Alustava konsulendi alustasu	10 980,00	3 780,00	3 240,00	7 020,00	3 960,00
8.4	Koostöö arendamine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.5	Konsulentide koolitused	35 500,00	0,00	5 815,42	5 815,42	29 684,58
8.6	Konsulentide vajalike töövahendite tagamine	3 950,00	0,00	0,00	0,00	3 950,00
8.7	Tasuta nõuanne	70 000,00	5 592,00	20 218,86	25 810,86	44 189,14
8.8	Uute nõuandetoodete väljatöötamine	10 860,00	0,00	0,00	0,00	10 860,00
8.9	Nõuandesüsteemi arendamine	33 900,00	6 378,24	5 532,46	11 910,70	21 989,30
8.10	Nõuandetoodete töös hoidmine	400,00	360,00	54,70	414,70	-14,70
8.11	Turundustegevus	26 000,00	1 841,87	3 940,38	5 782,25	20 217,75
9.	Teabe avaldamine	11 919,00	440,16	452,88	893,04	11 025,96
9.1	Kodulehe haldus	5 919,00	38,16	38,88	77,04	5 841,96
9.2	Nõuandevalase teabe avaldamine	6 000,00	402,00	414,00	816,00	5 184,00
10.	Riigi- ja teadusinfo levitamine	157 032,00	39 258,00	39 258,00	78 516,00	78 516,00
10.1.	Teadusinfo levitamine	157 032,00	39 258,00	39 258,00	78 516,00	78 516,00

Riigiabi

Halduslepingu punkti 3.2.7.1 alusel tehtavate tegevustega (tootjatele tasuta nõuande) on 2013. aasta I poolaastal antud riigiabi 25810,86 eurot, punkti 3.2.7.3 alusel tehtavate tegevustega (konsulentide alustasu) on antud riigiabi 7020,00 ja punkti 3.2.10 alusel tehtavate tegevustega (nõuandesüsteemi teave) alusel tehtavate tegevustega 893,04 eurot.

Kavandatavad 2013. aasta III kvartali põhilised tegevused

Administreerimine

- Alustasu, tootjale tasuta nõustamise ja praktika süsteemi administreerimine.
- Tootjale tasuta nõuande tagasiside kogumine.
- Teabelevi andmebaasi administreerimine, teabe edastamine, teabelevitegevuste administreerimine.

Osalemine ühtse nõuandeorganisatsiooni loomise töös

- Nõuandeteenistuse Nõuandva Koja moodustamine
- Koostöö tunnustatud nõuandekeskustega, erialaliitudega jne.

Koolituste ettevalmistamine

- Ettevõtte koolituse programmi ettevalmistamine ja kooskõlastamine PM-ga.
- Kliimamuutuste koolituse kava koostamine ja kooskõlastamine PM-ga.
- Ultraheli aparadi kasutamise koolituse ettevalmistamine
- Söötmise ja loomahaiguste koolituse ettevalmistamine

Koolituste korraldamine

- Taime- ja loomakasvatuse alane Eesti sisene õppereis augusti lõpus.
- Mulla teemaline koolitus konsulentidele.
- Koolitus nõuetele vastavuse kohustuste rakendamisest praktikas koos kontrolli teostavate asutustega

Portaali www.pikk.ee haldamine, sh info koondamine, töötlemine, süstematiseerimine

- Valdkondade info uuendamine ja täiendamine ühtse struktuuri järgi (taimekasvatus, loomakasvatus, keskkond, maaettevõtlus).
- Nõuandekeskuste päringute andmebaasi analüüsimine ja selle põhjal erinevatel hooaegadel aktuaalsetel teemadel artiklite tellimine ning avaldamine.

PIKK portaali arendamine

- Nõuandeteenistuse kodulehe/pikk.ee portaali domeeninime muutmine, üleminek nimele nouandeteenistus.ee.
- Kodulehe võõrkeelsete versioonide loomine

Nõuandeteenistuse tutvustamine

- 10.-11. juulil osalemine üritusel Viljeluspäevad 2013.
- Osalemine Tartu Sügisnäitusel Tõuloom 2013.
- Viljandimaa ettevõtlusnädala raames Maaettevõtluspäeva korraldamine.
- Printreklaamid: Nõuandeteenistuse valdkondade, teenuste ja toodete tutvustus – maakonnalehed, Maaleht, päevalehed, ajakirjad, Aastavakk.
- Reklaamkinkide ja logodega materjalide tellimine.

Valdkonna juhtide üritustel osalemine

- Kodulehe ja siseveebi koolitus Koordineerivale keskuse töötajatele.
- Osalemine Saksamaal Berliinis toimuval 4. GFRAS (Maamajanduse nõuandeteenistuste ülemaailmne forum) iga-aastasel kohtumisel, 24.-26. septembril 2013.
- Osalemine septembris Türgis toimuval ESEEL.

Nõuandesüsteemi arendamise muud tegevused

- Taotletakse MES nõuandekeskuse tunnustamist

Osalemine projektides

- Konsulentide sügisese teabepäeva korraldamine.

Nõuandetoote koostamine

- Jätkub talu kompleksse nõustamise nõuandetoote väljatöötamine

Valdkondliku info kogumine – analüüsimine- edastamine konsulentidele

BD tegevused

- 9.-10. juulil toimub Läänemere noortalunike õppereis Taanis;
- 10.-11. juulil toimuvad Viljandimaal Viljeluspäevad;
- 18.-19. juulil toimub Saaremaal rahvusvaheline keskkonnameetmeid tutvustav seminar;
- 18.-21. juuli toimub Leedu nõustajate õppereis Eestis, mille raames võetakse osa Saaremaa seminarist ja külastatakse projekti näidistalusid;
- 26.-28. august toimub Soomes projekti lõpukonverents „A Greener Agriculture for a Bluer Baltic Sea“;
- septembril toimub Pärnus „Veefoorum 2013“;
- Lõpetatakse taludes läbiviidud analüüsid ning nõustamised;
- Lõpetatakse tellitud uuringud;
- Projekti VI perioodi kuluaruande esitamine Siseministeeriumile ning lõpuaruande koostamine;
- 10. septembriks on lõpetatud kõik projektiga seotud tegevused.